

1.4 Újrahasznosított papír az Egyesült Királyságban – egy döntés háttéréről

*Tárgyszavak: újrahasznosítási pályázat; két nagy papírgyár;
újrahasznosítási helyzet.*

2001. november 16-án az Aylesford Newsprint Company (Kent) elnyerte az elsőként kiemelt pályázó címét a Hulladék és Másodnyersanyag Akció Program (továbbiakban WRAP) által kiírt, 20 M GBP-s, nyomdai újrahasznosított papírt előállító versenyben.

2002. január 8-án a WRAP megváltoztatta korábbi döntését. A hír háttére a következő.

Az első hír hallatán, 2001 novemberében a 400 fős aylesfordi papírgyár örömmámorban úszott, és minden reménye megvolt arra, hogy a sikeres egyeztető tárgyalások után, a WRAP pénzügyi támogatásával üzembe helyezheti a PM 15-ös, új berendezést. Mi változott meg tehát 2002 januárjára? Mi készítette a WRAP-et arra, hogy megváltoztassa korábbi döntését?

Az üzleti titoktartás ebben az esetben megnehezíti a kívülállók tisztánlátását. A WRAP versenykiírásának főbb pontjai talán segítenek a döntés értékelésében:

- a pályázó Egyesült Királyság (UK) székhelyű legyen;
- a pályázó kötelezi magát, hogy évente több mint 300 E t újság- és színes papírhulladékot hasznosít újra, kommunális hulladékból;
- ez a mennyiség meg kell haladja a cég által 2000. évben felhasznált papírhulladék mennyiségét;
- a beruházás 2003 folyamán be kell kapcsolódjon a termelésbe, és teljes kapacitását minél hamarabb el kell érje.

Mi változott meg?

Valószínűleg 2001 novemberében az aylesfordi nyomdaüzem még megfelelt a kiírás feltételeinek. 2002 januárjában azonban a WRAP igazgatótaná

csa aggodalmát fejezte ki a szerződés teljesítését illetően. Kétségeik támadtak a beruházás időre való elkészültével és termelésbe állításával kapcsolatban.

A WRAP ügyvezető igazgatója úgy látja, hogy Aylesford elkötelezettsége a versenykiírás feltételeinek teljesítésére jelentősen megváltozott. Ez motiválta a WRAP döntésének megváltoztatását. A szervezetet egy cél vezette a döntésben, hogy 2004-re a jelenleginél 321 E t-val több újság és színes papír kerüljön újrahasznosításra. 2002 januárjában a WRAP kiemelt pályázóként a Shotton Paper Companyt nevezte meg.

Piaci hatások

Az aylesfordi papírgyár titkára elmondja, hogy 2001. szeptember 11-e után a gazdasági, piaci viszonyokban jelentős változást állt be. Európa gazdasága a recesszió határát súrolta, Afganisztánban harcok folytak. A reklámhelyek csökkenésével az újságpapír iránti igény is megcsappant. Ezek a folyamatok bizonytalanná tették egy új újrahasznosító beruházás sikerét. Kérdések merültek fel a beruházás időzítését illetően is.

Az aylesfordi cég képviselője hangsúlyozza, hogy tárgyalásaik során rugalmasságot reméltek a WRAP oldaláról az optimális piaci helyzet kivárására. Szintén problémát jelentett, hogy a WRAP versenykiírásában megnevezett időszakban Európában két jelentős nyomdaipari vállalkozás indul majd be, egyikük 2003-ra, másikuk 2004-re várható. Jelenlétük mintegy 7%-kal fogja emelni a nyomdaipar termelését. Aylesford szerette volna elkerülni a két nagy papíripari gép szimultán üzembe helyezését a szigetországban és Európában. A kereskedelemben megszokott előrelátást és óvatosságot hangsúlyozta.

Aylesford úgy vélte, hogy a piaci helyzethez való alkalmazkodás megerősíti majd a beruházás sikerét. Arra nem is gondoltak, hogy érvelésükkel saját kiemelt helyzetüket teszik kockára.

A versenykiírás kikötötte 2003-ra az újrahasznosított papír gyártását. A WRAP azonban 2002 januárjában jelezte, hogy a pályázatok elbírálásához 18 hónapra lesz szüksége, tehát a győztes beruházás kezdete is csak 2003 közepére várható.

Aylesford 2005 végére ígérte a beruházás befejezését – stabil piaci viszonyok között. A WRAP nem ismerte el a piaci helyzet késleltető voltát. A titkár szerint a WRAP hosszú távú érdekét áldozta fel rövid távú céljaiért.

Nehéz döntések

A WRAP képviselője elmondja, hogy a döntés megváltoztatása kellő mérlegeléssel történt, és a szervezet továbbra is kiáll új döntése mellett. Jelenleg a tárgyalások nagyon jól haladnak a észak-walesi shottoni papírgyárral. Reméli, hogy a szerződést mihamarabb sikerül tető alá hozni. A WRAP értékeli Aylesford erőfeszítéseit, és nem zárkózik el a jövőbeni együttműködéstől.

A munkát folytatni kell

Az aylesfordi papírgyár jelenleg pozíciójának megszilárdítására törekszik. A 2002. január végén közzétett nyilatkozatában megerősíti, hogy továbbra is vállalja – szerződés alapján – a helyi önkormányzatok és egyéb szerződő partnerek papírhulladékának feldolgozását. A fejlődés új irányait keresi.

A WRAP-ről

A Hulladék és Másodnyersanyag Akció Program (**W**aste and **R**esources **A**ction **P**rogramme) az Egyesült Királyságban működő non-profit szervezet. Az elmúlt három évben mintegy 40 M GBP támogatással működik a DEFRA, a DTI, a skót Végrehajtó Testület és a walesi Nemzet Gyűlés jóvoltából. Céljai között szerepel, hogy támogassa a fenntartható hulladékkezelési eljárásokat, és állandó, működőképes piacot hozzon létre újrahasznosított anyagok és termékek számára. A kormány útmutatásai alapján a Waste Strategy 2000 (Hulladék Stratégia 2000) hozta létre a WRAP-et, hogy az újrahasznosítással csökkentse a szilárdhulladék-lerakók számát, valamint segítse az újrahasznosított anyagok és termékek piaci helyzetét.

A WRAP hét különböző programot indított el: négyet újrahasznosítható anyagok (papír, műanyag, üveg és fa) témakörében és hármat általános kérdésekben (cégjegyzések, pénzügyi mechanizmusok, szabványok és előírások).

A WRAP első nagy projektje a szóban forgó, nyomdai papírt újrapapírból előállító cégek versenyeztetése. A pénzügyi támogatás nagy része a szilárdhulladék-lerakók adójából és egyéb környezethez kapcsolódó szervezetektől származik. A támogatás jelentős részét pedig maga a WRAP adja.

Aylesford Newsprint Company

Az Aylesford Newsprint Company jelenleg évente mintegy 500 E t újság- és színespapír-hulladékot használ fel, s ebből évente körülbelül 400 E t 100%-osan visszaforgatott nyomdai papírt készít. A papírhulladék nagy része a helyi önkormányzatok gyűjtőprogramjaiból származik, gyűjtőpontokról vagy a háztartásokban végzett rendszeres gyűjtésből.

Az Egyesült Királyságban évente mintegy 3,7 M t újság és színes magazin jelenik meg. Egy kicsit több mint 1 M t kerül ebből újrahasznosításra, mint nyomdai alapanyag. Egy kisebb rész még hasznosul, egyéb papíripari termékekben és kereskedelmi célokra. Mintegy 1,7 M t papír azonban szilárdhulladék-lerakókban végzi.

Az aylesfordi gyár és tulajdonosai nagyon szeretnék munkába állítani egy új berendezést, a PM 15-ös gépet. Ezzel az évente felhasznált papírmennyiség 500 E t-ről közel 900 E t-ra nőne. A cég úgy látja, hogy a kormány

bizonyos elkötelezettsége segítené tevékenységük elismertetését a közéletben. Erre kitűnő alkalmat szolgáltatott volna a WRAP pályázat sikere.

Shotton Paper Company

A shottoni cég reklámszövegében magát Nagy-Britannia legnagyobb nyomdaipapír-előállítójának nevezi. Valószínűleg ezért fordult a WRAP érdeklődése az észak-walesi gyár felé.

Shotton évente mintegy 400 E t rostanyagot dolgoz fel, amelynek több mint 60%-a papírhulladék. Az ország minden területéről fogadnak hulladékot. A papírhulladék tisztítása és pépesítése után egy különlegesen finom rostanyagot alkalmaznak, amely javítja a végtermék minőségét. Ezt a rostanyagot újrahasznosítva, a cég a környezetterhelést csökkenti.

Ha Shotton megnyeri a WRAP által kiírt pályázatot, annak igen lényeges hatása lesz a papír-újrahasznosításra az ország északnyugati részében.

(Horváthy Judit)

Freeman, H.: UK paper recycling – all wrapped up? = Wastes Management, 2002. márc. p. 17–20.

Karnick, N.: Ein Meilenstein in der Aufbereitung von Altpapier. = Umwelt, 2001. 4–5. sz. p. 46–47.